

нитарum parentes, *Lelius et Faustus*. Lelius, filius Mariani celeberrimi JC., natus Senis anno 1525 cœpit contra Trinitatem et Christi satisfactionem disserere in Veneta ditione circa annum 1546, sed caute, interrogans scilicet et quasi cupiens doceri. Reliquit ideam quamdam *socinianismi* in paraphrasi primi capituli Evangelii S. Joannis, scripta an. 1561, ediditque librum contra Calvinum *De hæreticis capitali supplicio non afficiendis*. Præconceptum tamen hæreseos systema explosit, produxitque *Faustus Socinus*, filius Alexandri, natus Senis an. 1539, cui Lælius patruus erat; nam et Alexandrum genuerat Marianus. Morabatur Faustus Lugduni, quando Lælius obiit Tiguri an. 1562. Rediit itaque in Etruriam, unde rursus discedens, Germaniam petiit anno 1574. Basileæ explicandæ theologiæ, quæ cum samosatensibus negat Trinitatis mysterium, cum ebionæis vero Christi ante Incarnationem præexistentiam, præformata, ut diximus, ab ejus patruo, totus incubuit. Edidit hunc in finem librum *De Christo servatore*, et acerrime anno 1578 cum Francisco Pucci Florentino, Tiguri disputavit. Adiit Poloniæ latebras an. 1579. Ibi plurimum incurrit indignationem propter librum scriptum contra Jacobum Palæologum, *De magistratu*. In rus itaque nono a Cracovia milliario secedens, a Polono quodam patritio exceptus est, ibique obiit an. 1604, die 3 martii.

Sociniana hæresis omnium pestilentissima est; nam ad Pauli Samosatani, Arii, Macedonii, Photini, aliorumque antitrinitariorum blasphemias, addit hæresim Ebionis, Christum purum hominem adstruens, et cum novatoribus de sacramentis, de justificatione, de romana Ecclesia, de originali peccato, de gratia Christi pessime sentit. Quare apud socinianos adagium est pervulgatum :

Tota urbis Babylon destruxit tecta Lutherus,
Muros Calvinus, sed fundamenta Socinus.

Quanti vero nefandæ huic hæresi adhæserint, constat ex *Bibliotheca FF. Polonorum*, et in hanc adnotationibus Joannis Fabricii¹.

¹ Hæc FF. Polonorum Bibliotheca prodiit an. 1636 Irenopoli, fictitio

Repetita Calvinii memoria monet, ut de Maroto, ac Theodoro Beza nonnulla dicamus. *Clemens Marotus*, poeta gallus, Franciscum I, regem suum, an. 1521 in bellum secutus, et Ticini captus, ob hæresis suspicionem in carcerem coniectus fuit. Inde patrocínio regis ereptus, modo in Gallias rediit, modo in Italiam; ac tandem Genevam se contulit. Ibi ob patratum adulterium extremo plectendum fuisse supplicio, sed intercedente Calvino flagris dumtaxat vapulasse, tradit Maimburgus *Hist. calvinistarum*, lib. II. Sane *Marotus* Geneva in Pedemontium concessit, ibique an. 1544¹ interiit. Magno illum in pretio habent calviniani, propterea quod Psalmos davidicos verterit rhythmo gallico, qua versione Genevenses utuntur. Omnes ante se poetas superasse felicitate ingenii, sed omnis scientiæ et cognitionis litterarum fuisse expertem, testatur Beza.

Theodorus *Beza*, Vezeliaci in Burgundia natus an. 1519, Aureliæ sub disciplina Melchioris Wolmar litteris operam dedit. Genevam fugit an. 1548. Proximo anno cœpit Lausonii² græcas litteras palam docere, et nondum exacto decennio, aut vix exacto, rediit Genevam. Calvino an. 1559 insolubili amicitiae nexu copulatus, ejusdemque collega effectus in Satanæ ministerio, concionibus scriptisque illius errores propagavit. Cum Jacobo Andrea, cujus supra meminimus, gravissimam anno 1586 *de Eucharistia* habuit disceptationem. Triumphum tam lutherani, quam calvinistæ jactant; habitamque contentionem illam aliquot dierum intervallo *absque ullo prorsus*

nomine Amstelodami. Comprehendit opera Fausti Socini, Jonæ Slichtingii, Joannis Crelli et Joannis Ludovici Wolzogenii. Plurimum illic inserta sunt scripta eorum, qui sociniani adhæserunt, inter quos Francisci Pucci nobilis Florentini, qui ad anabaptistas transiens cum Socino postea pugnavit. Cum pestilentissima illa *Bibliotheca* connexionem habent tractatus Samuelis Przypcovii, equitis poloni. Hieronymus Moscorovius, Petrus Statorius, Stanislaus Lubieniecius, item poloni, necnon Franciscus Davidis, ungarus, Joachimus Stegmannus, transylvanus, Michael Gittichius, venetus, aliique plures pro socinianorum et unitariorum secta pertinacissime decertarunt.

¹ Augustæ Taurinorum.

² Id est, *Lausannæ*.

fructu, fatetur in Vita Bezæ Antonius Fayus. Tres Bezam duxisse uxores inquit Stephanus Pasquier, de illo festum pangens epigramma¹, sed habuisse duas tantum scribunt alii. Decessit anno 1603 dum præsentium memoriam, debilitata mente evanidam, amisisset, ut inquit libro CXXV *Historiarum* Thuanus.

Pugnavit adversus Bezam circa divinam prædestinationem *Jacobus Arminius*; nam Arminius nullam aliam Dei electionem agnovit, præter illam quæ pendet a voluntate obtemperantium divinæ vocationi. Hanc Arminius stabilire conatus est, hortante *Martino Lydio*, præveniente gratia rejecta. Theologicam cathedram Lugduni Batavorum (Leyden vocant) ab anno 1603 exercuit, post *Franciscum Junium*, qui pestilentia decesserat anno 1602. Eadem in urbe Arminius occubuit anno 1609, ætatis suæ 49; natus enim erat in oppido Hollandiæ Oude-Watter anno 1560.

Dixi de hæreticis, quos initio hujus tertii capitis memoravi; sed plures alios hoc in sæculo affirmavi extitisse. Hujus sunt generis *Hadrianus Junius* Belga, medicus, historicus et poeta, qui obiit in Zelandia anno 1575. *Sebastianus Munsterus* Germanus, *apostata* ord. S. Francisci, in hebraica lingua et mathesi doctissimus; qui peste correptus periit anno 1552. *Joachimus Camerarius* ob eloquentiam a Turnebo, a Lipsio, a Casaubono laudatus, et mortuus anno 1574. *Georgius Buchananus* J. C., historicus et poeta, qui obiit Edimburgi anno 1582. *Conradus Gesnerus* Tigurinus, polyhistor, qui fato cessit anno 1565. *Joannes Balæus* Anglus, romanorum Pontificum impudentissimus insectator², extinctus anno 1563. *Joannes Mercerus* Uticensis, in Academia parisiensi post Vatablum professor lit-

¹ Steph. Pasquier :

Uxores ego tres vario sum tempore nactus,

Cum juvenis, tum vir, factus et inde senex.

Propter opus prima est validis mihi juncta sub annis.

Altera propter opes, tertia propter opem.

² De Balæo Laurentius Humfredus :

Plurima *Lutherus* patefecit, *Platina* multa,

Quædam *Vergerius*, cuncta *Balæus* habet.

terarum hebraicarum, mortuus anno 1570. *Martinus Chemnitius* auditor Melanchthonis, qui scripsit adversus concilium tridentinum, et excessit e vivis Brunsvicæ anno 1586. Mitto *Joannem Paulum Alciatum* Mediolanensem ex antitrinitario mahumetanum; *Valentinum Gentilem*, Calabrum, ob denegatam Trinitatem in Helvetia capite plexum, cæterosque a fide extorres, ac tanto digniores vituperatione, quanto præditi fuerunt ingenio ac multiplici litterarum notitia¹.

Constat autem ex dictis præcipuas sæculi XVI hæreses esse *lutheranorum, sacramentariorum, sive zwinglianorum, anabaptistarum, ubiquistarum, calvinistarum, antitrinitariorum, novorum ebionitarum, scilicet socinianorum et arminianorum, seu remonstrantium, novorumque pelagianorum*. Hisce autem sectis singuli fere, quos commemoravimus, peculiarem aliquem addiderunt errorem, ut facile ex dictis eruitur. Semel enim vera fidei regula contempta, privatoque probato spiritu, nullum hæreseon illuvioni poterit adinveniri remedium.

Non recensuimus in serie hæreticorum *huguenotos*; sunt enim hi Galliarum calviniani. Derivatam hoc nomen *huguenot* ab *Eignot*, quod idem significat, ac *fœdere junctus*. Nam Ge-

¹ Complurium hæreticorum obitum sæculo XVI ita recenset Calvisius: Bruxellis duo monachi Lutheri asseclæ, martyrum suorum primitiæ a sectariis vocati, flammis anno 1523 exusti fuerunt. *Leonardus Renser* in Bavaria anno 1527, die 16 augusti crematus igne. *Joannes* elector Saxonie eorum caput, qui anno 1529, die 16 aprilis, solemniter protestati fuerunt adversus conventum spirensem, unde *protestantium* exortum est nomen, decessit anno 1530, die 22 septembris. *Zwinglius* anno ætatis suæ 44 cecidit in bello Tigurino, anno 1531, die 11 octobris; eodemque anno kal. decembris obiit *Œcolampadius*, annos natus 49. *Petrus Brulius* Tornaci lento igne consumptus fuit anno 1545, die 19 februarii. *Martinus Lutherus*, vita functus Islebii anno 1546, die 18 februarii, humatus autem Wittembergæ. *Michael Servetus* exustus Genevæ an. 1553, die 17 octobris. *Annas Burgius* crematus Lutetiæ anno 1559, die 20 decembris. *David Georgius*, anno post obitum tertio, exustus Basileæ eodem an. 1559, die 3 maii. Obiit *Philippus Melanchthon* anno dieque præcitatis: *Sebastianus Castalio* an. 1563, die 29 decembris; *Conradus Gesnerus* anno 1565, die 13 decembris; *Joannes Brentius* an. 1570, die 11 septembris; *Jacobus Andreas* anno 1590, die 7 januarii; *Hieronymus Mencilius* eodem anno, die 15 februarii, atque *Joannes Avenarius*, die 30 octobris. Hæc ex Sethi Calvisii *Chronologia* usque ad annum 1602 obitumque *Frederici Wilhelmi* Saxonie ducis, producta.

nevæ anno 1518 orto dissidio, an duci Sabaudiaë subjecta deberet esse, an libera et sui juris civitas, qui pro libertate steterunt, appellati sunt Alemanniaë lingua *Eignots*, nempe *confederati*, ob fœdus inicum cum Friburgensibus. Cæteri Sabaudiaë duci addicti *Mamelis* vocati fuerunt, quo nomine appellabantur populi subjecti sultano Ægypti. *Eignoti* superarunt adversantes sibi *Mamelis*; erant enim tum omnes catholicaë religionis sequaces. Etiam Helvetii nobilium excusso principatu nuncupati sunt *Eignots*. Ita hoc nomen vindicataë libertatis, fœderisque ab initio tessera videbatur, non hæresis. At ubi zuingliani Geneva catholicos eiecere, retinuerunt *des Eignots* appellationem, honestumque olim nomen factum est turpe calvinianorum signaculum. Quos autem Genevenses *Eignots*, hos Galli, pronuntiatione paululum immutata, dixerunt *Huguenots*.

Contulit plurimum ad hæresis incrementa schisma anglicanum. Indulserat Julius II, post maturam discussionem, ut Henricus VIII sibi in matrimonium copularet Catharinam, filiam Ferdinandi et Elisabethæ, regum Hispaniarum, viduam Arthuri fratris sui. Hanc Julii dispensationem non adversari legi naturæ demonstrant Scripturarum sanctarum præcepta et exempla. Vide Gen. xxxviii, Deut. xxv, Ruth. iv. Accedit quod Arthurum inter et Catharinam nullum intercesserat carnale commercium. Celebratæ fuerunt Henrici et Catharinæ nuptiæ an. 1509, die 3 junii. Tres Henricus e Catharina mares suscepit, duasque femellas; omnesque acerbo extincti sunt fato, præter Mariam, an. 1515 in lucem editam. Henricus ob morum disparitatem animo ab uxore alienus, facto præter fas jusque divortio, duxit *Annam de Boulen*, cujus etiam matrem deperierat. Incertæ et sacrilegæ nuptiæ solemni apparatu celebratæ fuerunt anno 1533. Illas eodem anno Clemens VII, causa Romæ discussa, damnavit. Henricus pervicacior factus, adduci non potuit ut Annam dimitteret, atque in omnes matrimonium illud improbantem crudelissime sæviit. Horum aliquos capite v laudabimus. Nata ex Anna præcitato anno 1533 *Elisabetha*, die 7 septembris, post nuptiarum celebrationem mense quinto.

Hæc regiis excepta cunabulis, Maria Catharinæ filia, annum 18 tunc agens, habita tanquam spuria. Eo deinde processit Henricus, ut se *anglicanæ Ecclesiæ caput* constitueret et *papæ* nomen sibimet arrogaret. At *Anna Bolena* non tantum regis, sed et aliorum pellex, anno 1535, die 9 maii, capite truncata est. Duxit Henricus proxima die *Joannam Seimer*, ex qua, anno 1537, natus est *Eduardus*, difficili partu, qui mortem attulit matri. Alias quoque Henricus habuit uxores, quæ misere perierunt. Ipse decessit Londini die 28 januarii anno 1546, eodem quo Lutherus, et Franciscus I, rex Galliarum.

Henrico VIII regnante plura fidei dogmata retenta sunt: *missæ* celebritas, *transubstantiationis* fides, unius speciei in communionem perceptio, cœlibatus sacrorum ministrorum et sacramentalis ad aurem sacerdotis confessio. Rex tamen, tanquam foret Ecclesiæ caput, omnia beneficia conferendi et ecclesiasticos distribuendi redditus usurpavit auctoritatem. Hujus violentia diruta sunt Templorum decem millia, et monasteria 366 cum bonis omnibus uno tantum anno 1538 addicta regio fisco, inter quæ amplum Londini Augustinensium Thomæ Cromuelio, pessimo regis consiliario, cum omni sacra suppellectili dono datum. Tanta vero conculcatus est apostolicaë Sedis primatus impietate ac perfidia, ut in publicis precibus hæc funderetur oratio: *Ab episcopi romani tyrannide, et detestandis enormitatibus, libera nos, Domine*. In hanc prolapsus est iniquitatem rex ille, quem Leo X pontif. max. *Defensorem fidei* vocaverat.

In deterius abierunt sub *Eduardo VI*¹, Henrici et Joannæ Seimer filio, res Ecclesiæ. Auspicatus est ille regnum sub tu-

¹ Revera inter Angliæ reges hujus nominis *Octavus*. At *Sextus* dicitur, quoniam *Eduardus* hujus nominis *quartus*, qui regnum consecutus est anno 1273, obiitque anno 1308, cum fuerit primus, qui ex familia comitum Andegavensium appellatus est *Eduardus*, dicitur *Eduardus I*, non *Eduardus IV*. Atque ita *Eduardus* inter reges hujus nominis *octavus* (imo *nonus*, si nominetur quoque *Eduardus* filius *Eduardi VII*, qui duobus mensibus regnavit cum patre) vocatur passim *Eduardus VI*, non vero *Eduardus VIII*, quamquam hoc etiam numero in quibusdam tabulis chronologicis adnotetur.

tela *Eduardi Seimer*, avunculi sui, et coronatus die 27 februarii, anno 1546. Eduardus Seimer zuvingliana hæresi infectus, sanctorum reliquiis, imaginibus, ædibus, sacris vasis, mysterisque, quibus Henricus pepercerat, indixit bellum. Hoc regni moderatore, *Thomas Cramnerus*, archiepiscopus Cantuariæ, in matrimonium duxit concubinam, quod ausus non fuerat vivente Henrico, qui clericorum statuerat cœlibatum. Hugoni Latimero, alteri Luciano, et sacra quæque irridenti, quem *primum Anglorum apostolum* vocant hæretici, facta hæresim promulgandi potestas. Vocati e Germania et Helvetia *Joannes Hopper*, *Milo Coverdal*, præter Bucerum, Ochinum, Vermilium, de quibus supra. Novum editum est rituale, nova Bibliorum latinorum peracta versio, ubique Ecclesiæ, presbyterorum, sacramentariorum et catholicorum abasis nominibus. Ita prævalere apud Anglos cœpit secta Zuvinglii, scilicet *sacramentariorum*. Istorum opera anno 1549 combusti fuere *Georgius Paresius*, arianismi innovator, et puella *Joanna Boucher*, valentinianorum simul et lutheranorum imbuta hæresibus. Talis erat religionis in Anglia status sub Eduardo; is *caput Ecclesiæ* simul et regni, corrupta Biblia, sanctorum cultus sublatus, abrogata missa, novi ritus inducti, liturgia vernaculo idiomate peracta, cœna indicta sub specie utraque, omnes demum receptæ novatorum consuetudines. Malorum causa *Eduardus Seimer* suorum scelerum luit pœnam, capite ob assassinii suspicionem amputato, anno 1552. Rex autem Eduardus septimo regni anno, ætatis suæ 16, mortem obiit, an. 1553, mense julio.

Reviviscere visa est catholica religio apud Anglos sub *Maria* regina, filia Henrici VIII et Catharinæ. Hanc, quam pater concubio sibi jungens *Bolenam* declaraverat illegitimo toro natam, proximus morti debito decoravit honore, eique ante Elisabetham filiam *Bolenæ*, jus ad regnum competere declaravit. Vita itaque functo Eduardo, Maria Angliæ regno potita est, atque ut custos semper fuerat religionis atque pietatis, princeps illi cura fidem catholicam restituere, instaurare templa, ritus omnes hæreticos abolere. Ambitiosum *capitis anglicanæ Ec-*

clesiæ nomen sibi convenire negavit. Verbi Dei præcones, perperam furentibus hæreticis, selegit; reditum Reginaldi cardinalis Poli cum munere legati a latere a Julio III impetravit; sua religiosus viris restituit cœnobita; pulsus heterodoxis, theologos incorruptæ doctrinæ, inter quos doctissimum Petrum Soto ord. Prædicat., Academia Oxonii præfecit; Buceri et Fagii, ut supra diximus, exhumari jussit, flammisque absumi cadavera, ossibus item conjugis Petri Martyris in agrum projectis. Ut fideles validiori fruerentur præsidio, cum Philippo, filio Caroli V, contraxit conjugium. Verum in tanta christianæ felicitatis spe, regina absque prole anno 1558, die 17 nov., migravit e vita. Eodem die post paucas horas mortem obiit prælaudatus cardinalis Polus, eximia virtute et singulari doctrina exornatus.

Elisabetha, Annæ Bolenæ filia, Mariæ in Angliæ regno successit; tametsi Henricus II, rex Galliarum, proclamasset Anglorum reginam *Mariam Stuartam*, Francisco II, filio suo, nuptam eodem anno 1558, aprili mense. Ad Mariam quippe Stuartam regnum illud spectabat, posteaquam bullis pontificum, et decreto Parlamenti abjudicatum fuerat Elisabethæ, procreatæ incestis irritisque connubiis. Erat enim Maria filia Margaritæ, sororis Henrici IV, et Jacobi IV, regis Scotorum, ideoque Henrico proximior, et regni utriusque, Angliæ nimirum et Scotiæ, hæres legitima. Maria tamen in Scotia morante, insidiisque Darlæi ad thronum aspirantis circumventa, Elisabetha, plaudentibus hæreticis, anglicanum solium conscenderat. Spreto juramento, quod emiserat, servandi religionem catholicam, statim se *anglicanæ Ecclesiæ caput* nominavit; prædicatores orthodoxos ad silendum coegit, omnes occupavit Ecclesiarum reditus, sanctorum imagines et cultum inhibuit, abolevit incruentum missæ sacrificium, deposuit episcopos, presbyteros mancipavit carceribus, ecclesiasticos omnes subjecit laicorum judicio, novam instituit hierarchiam, novosque ritus, Martyrologia item et Calendaria, in quibus in martyrum numero recensentur Joannes Hus, Wiclefus, Cramnerus, Cromelius, atque in sanctorum confessorum albo Lutherus,

Petrus Martyr, Henricus VIII, Eduardus VI, Erasmus; dicam verbo, quidquid detrimenti inferri poterat, id catholicæ religioni ab Elisabetha illatum est. Nulli catholicorum immanitas ejus pepercit, nec Mariæ Scotorum reginæ, quæ in Angliam anno 1567 confugerat. De hac iterum quinto capite. Merito idcirco Pius V an. 1570 diris Elisabetham devovit. Periit tandem anno 1603, die tertia aprilis¹. Hæc de hæresibus sæculi XVI et de schismate anglicano fusiori fortasse stylo, quoniam adhuc perseverant descripta fidei contagia²; sed revoco nunc me ad institutum.

CAPUT IV.

SCRIPTORES SÆCULI XVI PERCELEBRES.

Si aliud unquam, sane XVI sæculum scriptores peperit præstantissimos. Inter theologos, recensentibus nobis celebriores, occurrit 1° *Thomas card. Cajetanus*, ord. Præd., creatus S. R. E. card. a Leone X, et vita functus anno 1534. Cujus præter philosophicas lucubrationes, habentur in *Summam* Doctoris Angelici, atque in N. T. Commentaria, atque theologici tract. per multi. Sequitur *Joannes Driedo*, doctor lovaniensis, moderatus Lutheri insectator, et in fidei controversiis usus validioribus armis, e sacris litteris, et PP. auctoritate depromptis, atque in iis quæ spectant ad gratiam et liberum arbitrium magnopere commendatus, qui obiit Lovanii anno 1535. *Ægidius Viterbiensis*, commemoratus II cap., magister ord. Augustinensis et S. R. E. cardinalis, vir eloquentissimus et græcarum litterarum scientissimus, præter XII sæculorum historiam, perpolitio stylo theologiam exornavit, et naturæ concessit anno 1532. *Domi-*

¹ Obiit Elisabeth anno ætatis suæ 69. Græcis litteris operam dederat, et quasdam tragœdias Sophoclis, duasque Demosthenis orationes latinitate donavit. Fertur etiam græca scripsisse epigrammata.

² De insanissimo ac superbissimo homine, qui serio affirmabat futurum se regem et pontificem maximum, necnon mundi redemptorem, ut aiebat, *quoad efficaciam*, tradebatque apostolicam Sedem in peruense regnum transferendam, abrogandum ordinem ecclesiasticum, aliaque absurda numero cuncta 110 in Quitensi urbe combusto, historiam narrat lib. II *De temp. noviss.*, cap. XI, Joseph Acosta, Soc. Jesu.

nicus Soto, Segoviensis, ord. Prædicat., primus Caroli V in concilio tridentino theologus, electus anno 1545, et Academiæ salmanticensis institutor præclarus, de omnibus theologiæ partibus, præsertim de natura et gratia, ac de justitia et jure disseruit. *Petrus* item *Soto* et ejusdem ord. Præd., primus qui theologiam tradidit in Universitate Dilingæ, instituta anno 1549; profligator hæreticorum et augustinianæ ac thomisticæ sententiæ propugnator accerrimus, inique a *P. Duchesne* insimulatus, quasi in litteris ad Ruardum Tapperum Baii et Jansenii errorum ovum ac semen emiserit. *Nicolaus Eymericus* edidit *Directorium Inquisit.*, primo in lucem editum Barcinone, an. 1503, deinde Romæ, anno 1578 et 1585. Auctor tamen videtur antiquior, vixitque sæculo XIV. Nec a theologorum cœtu expungendus est idem *Baius*, qui cum *Joanne Hesselio* an. 1563 missus fuit ad prædictam synodum tridentinam, quamquam illius articuli fuerint ab apostolica Sede proscripti. Inter tridentinos theologos doctrina et eloquentia enituit *Melchior Canus*, episcopus¹ canariensis, cujus mors contigit anno 1560 Toleti, testaturque viri eruditionem et facundiam opus *De locis theologicis*, quod omnium teritur manibus². Sed nequeunt in brevi epitome vel sola theologorum hujus sæculi nomina recenseri. Quare silentio præterimus *Ambrosium Catharinum*, *Franciscum a Victoria*, *Bartholomæum Medinam*, *Dominicum Bannes*, ordinis Prædicatorum; *Aloysium Legionensem*, *Ægidium Lusitanum*, *Basilium Poncium*, *Gasparum Casakium* Augustinenses³; *Cornelium Mussum*, *Andream Vegam*, *Franciscum Titelmannum*, *Franciscum Fevardentium*, ord. Minorum; *Ludovicum Molinam*, *Joannem Hamelium*, *Leonardum*

¹ Ord. Prædicat.

² Bartholomæum Carranzam, ord. Præd., quem nonnulli hæresis accusarunt in catholica fide, et religiosissime obiisse Romæ an. 1576 narrant historici. Fuit archiepiscopus toletanus, scripsitque *Summam conciliorum*. De ipso et infra.

³ Obiit anno 1569 vir præstantissimus *Christophorus Patavinus*, FF. Augustinensium magister. Angelus Postenari ejusdem ordinis, primus omnium Regularium in patavino lyceo anno 1595 cœpit palam tradere physiologiam. Augustinum Musæum Tarrisinum, cæterosque ejusdem ordinis scriptores brevitatis item causa præterimus.